

СТАНОВИЩЕ

от д-р Румен Кирилов Радев,
доцент в Института по математика и информатика – БАН
на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен 'доктор'

в област на висше образование 4. Природни науки
професионално направление 4.6. Информатика и компютърни науки
докторска програма Информатика

Автор: Емил Николов Хаджиколев

Тема: Моделиране и управление на процедури за оценяване и акредитация на обучението

Научни ръководители: проф. д-мн Георги Тотков, ПУ; доц. д-р Росица Донева, ПУ

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Настоящото становище съм изготвил на базата на 15 документи, включващи молба до Ректора, автобиография, диплома за ОКС Магистър, заповеди, протоколи, списъци, дисертация и автореферат. Всички документи са ми представени по електронен път.

Г-н Хаджиколев е зачислен за аспирант на свободна подготовка със заповед на Ректора на ПУ "Паисий Хилендарски" на 22.12.2010 г. и отчислен на 28.05.2012 г. Следователно, изцяло в рамките на определения срок на обучение от три години, дисертантът е изпълнил успешно предвидените научно-изследователски задачи, което говори за отлична организираност и силна мотивация. От приложената автобиография се вижда, че дисертантът има и практически опит, което несъмнено е допринесло за бързото и успешно завършване на дисертационния труд.

2. Актуалност на тематиката

Изключително сериозна, важна, отговорна и актуална тематика. Разбирането за образованието като възможност за прогрес и лично самоусъвършенстване, поставя въпроса от страна на лицата – коя обучаваща институция би гарантирала просперитет и обратно – просперитетът на личността като характеристика за качеството на предлаганото образование. В условията на изобилие от форми, методи, програми, учебни заведения, безусловно важно и необходимо е средство, което да очертае фарватер във висшето образование. Представеният дисертационен труд е едно такова навременно и полезно средство.

3. Познаване на проблема

Дисертантът представя широк спектър от съществуващи модели и методики – от Канада през Европа, до Австралия. Разгледани са аналогични процедури за оценяване на качеството на ВО в страни, за които има неформално общоприето мнение, че са страни, предлагащи качествено ВО.

4. Методика на изследването

Методиката на изследването е такава, каквато следва да бъде при едно научно изследване, чийто край се увенчава с успешно действаща приложна система: компетентен и ясен анализ на предметната област, формулиране на изследователски проблеми, разработка на метамодел на процедури за оценяване на качеството, следват проектиране на система за оценяване на качеството и акредитацията, реализация на системата, експерименталното ѝ използване.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

В глава 1. са разгледани различни практики по външно оценяване и акредитация на обучението. Основополагащ за по-нататъшната работа на дисертанта е изводът, че правила, процедури и критерии много, но цялостни софтуерни решения практически няма.

Глава 2. представя метамодел на процедури за оценка на качеството. Заслужава да се отбележи умението, с което дисертантът е обхванал, обобщил и представил в ясен алгоритмичен вид голямото разнообразие от процедури, материали, участници в процедурите, техните роли, както и необходимостта всички те да работят в кооперативен режим.

Глава 3. е посветена на проектирането на система за оценяване на качеството и акредитацията. Изложението разкрива високите професионални умения на г-н Хаджиколев в създаването на комплексни софтуерни системи.

Глава 4. ни запознава с практическата разработка и проведените експерименти с два отделни прототипа, създадени върху предложения от автора метамодел, които се използват от различни институции, и имат различни потребители и обекти за оценяване: КОМПАС-ВУ и КОМПАС-НАОА.

Изложението подкрепя авторските претенции за научно-приложни и приложни приноси: има метамодел, има два прототипа, базирани на този модел, има работоспособна софтуерна система, има документално потвърждение за работоспособността и ползата от такава система.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

По темата на дисертацията има 8 публикации (една глава от книга, и 7 статии в съавторство), като резултатите са докладвани на 7 конференции (5 международни и 2 национални) и 4 семинара. Получените по време на изследването резултати са използвани в два проекта към ФНИ. Смятам, че личният принос на дисертанта е несъмнен.

7. Автореферат

Авторефератът представя по един балансиран и изчистен начин всички части на дисертационния труд - от формулирането на четири основни направления на изследването до резултатите, получени при практическото използване на разработения софтуер. Изготвен е според нормативните изисквания и отразява по един ясен начин основните резултати на дисертацията.

8. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Би било прекрасно, ако разработената софтуерна система получи по-широко разпространение и признание, било чрез нейната комерсиализация или чрез възможностите на НАОА, МОМН или други заинтересовани организации. Или разширение на нейния обхват и за други видове образователни степени – например средно образование. Както и адаптиране на метамодела и разработените програмни средства за други предметни области извън ВО (или извън ОК).

Самото описание на действията по реализацията, представените таблици и фигури, алгоритмичното изложение на съществени стъпки от нейната работа, могат да послужат като своеобразен наръчник за професионално реализиране на подобни проекти.

Имам следните въпроси към дисертанта:

1. Европейската асоциация ENQA има ли или предлага ли софтуерни решения за оценяване на качеството на ВО, или разработва само критерии в тази насока ?

2. В Автореферата на стр.12 горе е записано: “направен е обзор на стандарти и технологии за управление на ИТ услуги и бизнес процеси и др.” Каква е целта на този анализ – да се покаже, че те ще се използват за реализация на системата в работата на дисертанта или да се направи паралел между управление на услуги и бизнес в ИТ сектора и ВО, или че стандартите и технологиите от ИТ са оказали определено влияние при разработката ?

3. Има ли правилник за използване на системата Компас ?

4. Има ли опция ”Гост” в системите – за лица, които искат да получат определена информация, без да се налага да се регистрират по някакъв начин.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален авторски принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват на специфичните изисквания на Факултета по математика и информатика, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че докторантът Емил Хаджиколев притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност Информатика и компютърни науки, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено от дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’ на Емил Николов Хаджиколев в област на висше образование: 4. Природни науки, професионално направление 4.б. Информатика и компютърни науки, докторска програма Информатика.

03.07. 2012 г.

Изготвил становището:

(доцент д-р Румен Радев)